

CARPETA FORMATIVA PER A
CONSTRUIR UNA CIUTADANIA
DIGITAL POSITIVA

EL PUZLE DIGITAL

**BOSCO
GLOBAL**
ONGD SALESIANA

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Vicepresidència Segona i
Conselleria de Serveis Socials,
Igualtat i Habitatge

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ

BLOC 1: EL MÓN VIRTUAL CADA VEGADA MÉS REAL

Este bloc tracta sobre l'accés al món virtual i com el món virtual en la joventut juga un paper important en la configuració de la seua personalitat.

● **Activitat 1. Xarxa digital positiva**

BLOC 2: LA VIRALITZACIÓ DE L'ODI

Este bloc explica els aspectes que faciliten l'auge dels discursos d'odi en línia. Per què l'odi es propaga tan ràpid en xarxes?

● **Activitat 2. Test "Jo en les xarxes"**

BLOC 3: SOM UNA CIUTADANIA DIGITAL

En este bloc s'explica què és la ciutadania digital positiva, ens dona pautes per a fomentar una ciutadania digital respectuosa que tinga com a base els valors, la comunicació, la responsabilitat i la seguretat. Ens oferix les característiques d'una ciutadania digital i ens proposa pautes per a una acció positiva en les nostres interaccions en la xarxa.

● **Característiques d'una ciutadania digital**

● **Activitat 3. Participació positiva en la xarxa**

ENLLAÇ DE VÍDEOS RELACIONATS

WEB D'INTERÉS

DOCUMENTALS PER A LA REFLEXIÓ

BANC DE RECURSOS

Autoria: **María Fernanda Villacrés Centeno i Eva Caballero Segarra**

Col·laborador: **Javi Medina**

Disseny i maquetació: **Fàbrica Gràfica Coop V**

Depòsit legal:

INTRODUCCIÓ

A través d'esta carpeta formativa sobre ciutadania digital positiva analitzarem la importància de comptar amb coneixements, habilitats i valors que ens permeten participar de manera segura i responsable en el món virtual. Este quadernet té com a objectiu facilitar uns continguts teòrics mínims per a comprendre el paper que actualment juguen les xarxes socials, prestant especial atenció a la presència de la joventut en elles. Este quadernet pretén reflexionar a través d'activitats dinàmiques amb els i les joves per a promoure la reflexió crítica, la presa de consciència i el canvi cap a actituds més respectuoses en la interacció en les xarxes socials i en l'ús d'internet.

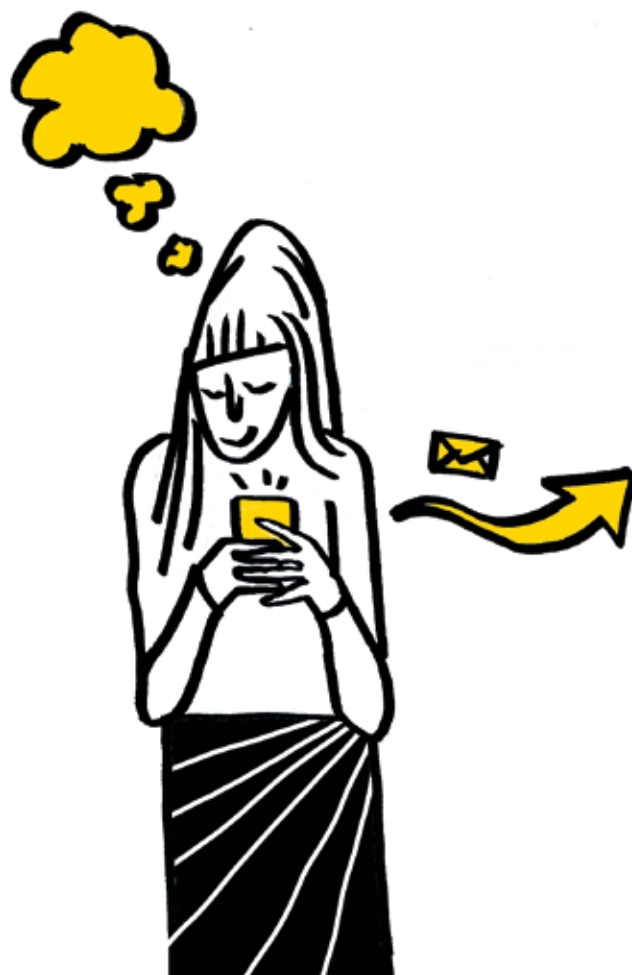
Cada vegada més, en les nostres converses com a educadors, pares i mares o persones de la societat, parlem i reconeixem amb més contundència la importància i el paper de les xarxes socials i de l'accés a Internet com una realitat, de la qual no es pot negar la seua existència i que ha vingut per a quedar-se.

Hui dia vivim en un món globalitzat on els mitjans de comunicació i la seua presència en els entorns digitals, ens permeten estar connectats en temps real amb tot el que passa al món, proporcionant immediatesa en la informació que rebem. Esta immediatesa no deixa temps per contrastar la informació rebuda i ens envolta en una condició de subjecte passiu davant la incapacitat de reaccionar i comprovar la veracitat de la informació que rebem i que proporcionem als altres. Per això, en tant que participem com a subjectes en la xarxa, és important generar una consciència de ciutadania digital que ens mostre que el que fem o deixem de fer amb la informació i els missatges que rebem en Internet, influeix en què la "societat virtual" que construïm siga més o menys inclusiva, més o menys tolerant.

La presència en les xarxes socials ens convida a una introspecció profunda sobre les nostres actituds; i a revisar els missatges que compartim i la manera en què ens connectem amb altres individus i/o grups. Totes les persones, adultes o joves correm el risc d'emprar les xarxes socials generant un impacte negatiu en la persona i en la comunitat si no atenem la nostra responsabilitat en el seu ús. És

imperatiu reconéixer que les nostres expressions tenen un efecte significatiu en la vida dels qui ens envolten i contribuïxen a modelar un entorn més o menys amable, on siga possible una bona convivència social.

Des de Bosco Global oferim este quadernet temàtic per a reflexionar sobre el nostre paper com a subjectes actius en els entorns virtuals, amb la finalitat de dotar a la joventut d'una mirada crítica en relació al que esdevé en la xarxa, reflexionar que "no tot val" i dotar d'eines per a "posicionar-se" davant els discursos discriminatoris, que promoguen narratives alternatives que visibilitzen les experiències concretes que transformen i aporten valor a la societat.

BLOC 1: EL MÓN VIRTUAL CADA VEGADA MÉS REAL

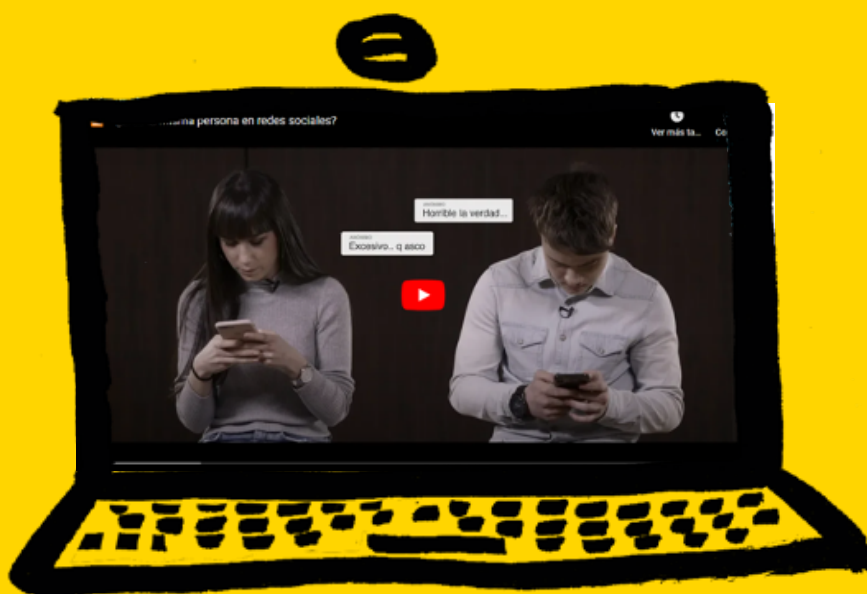
El món virtual forma part de la realitat social actual i és un espai de socialització i d'interacció per a les persones adultes i joves. Observem com, cada vegada més Internet i les xarxes socials exercixen una major influència, tant en els aspectes positius com en els negatius.

Els i les joves s'expressen a través dels seus perfils en les xarxes socials o els blogs, la qual cosa servix per a reforçar i crear vincles, tindre valor social i adquirir normes socials. Estos espais són de vital importància per a la construcció de la seua autoestima i del seu autoconcepte. La interacció de les i els joves en estos espais virtuals els reforça una idea de com els veuen els altres a nivell físic, fonamentalment a

través dels comentaris positius (likes) i negatius que reben les i els joves en les seues publicacions i que condiona la seua autopercepció. El món virtual és un espai on es busquen referents (youtubers, cantants, etc.) que mostren una realitat coneguda i/o desconeguda per a ells, sent espais d'exploració d'idees, gustos, estils, que alimenten la construcció de la seua identitat. Per tant, a través de la interacció entre el món real i virtual que es genera entre iguals, els adolescents i joves construeixen la seua identitat. Les xarxes socials tenen hui dia un paper molt significatiu pel que fa al desenvolupament de la identitat en l'adolescència i la joventut i per això és important parar-li atenció i reflexionar sobre este procés amb els propis joves.

PER A REFLEXIONAR: La identitat en les xarxes socials et recomanem veure el vídeo Eres la mateixa persona en xarxes socials?¹ Este vídeo el pots emprar amb el teu alumnat per a iniciar una reflexió sobre la importància de ser un mateix en les xarxes i no emprar l'anonimat com a escut per a llançar comportaments discriminatoris o que generen exclusió cap a altres persones.

1 #Porunosolovedelatecnologia. 20 març 2019.

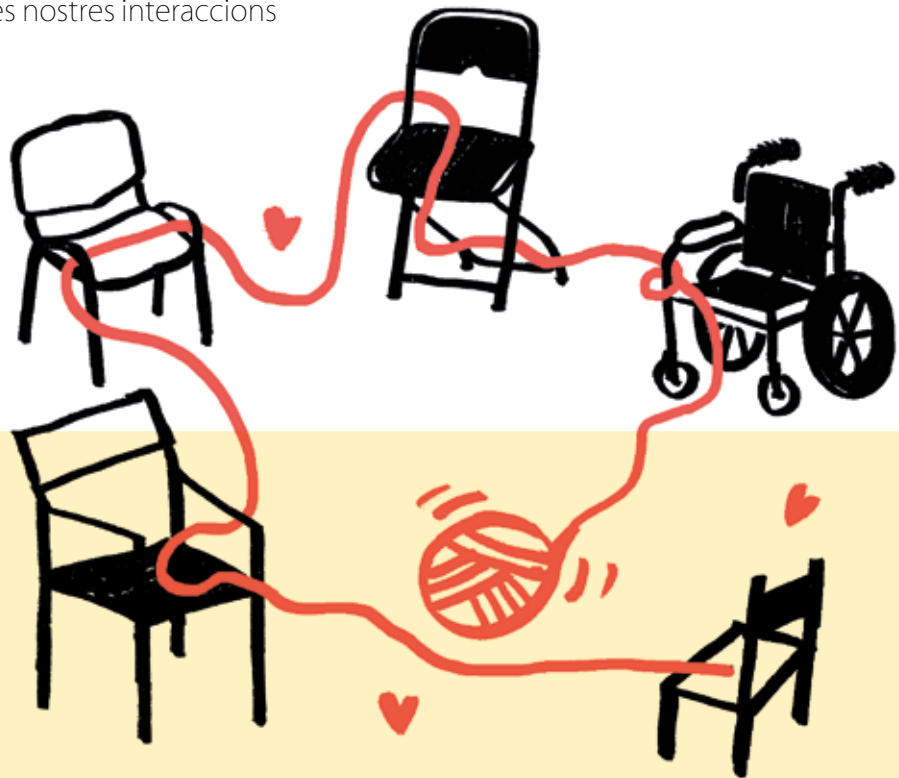
<https://www.youtube.com/watch?v=6K0wtyDI2u4>

A través del món en línia la persona jove troba referents amb els quals comparar-se, identificar-se i interactuar. El poder relacionar-se amb una gran varietat de persones els dota de més opcions on triar actituds, idees i principis.

ACTIVITAT 1: XARXA DIGITAL POSITIVA

Et proposem realitzar esta activitat amb el teu grup de joves per a prendre consciència de la nostra presència en xarxes socials i obrir un debat i una reflexió sobre el nostre ús i presència en xarxes. Esta activitat té com a objectiu nomenar totes les xarxes socials en les quals som presents i descriure per a què estem en elles. Així mateix, reflexionar sobre els aspectes positius i negatius de les xarxes socials i subratllar la importància de ser subjectes actius que construeixen des de valors positius en les nostres interaccions en xarxes socials.

DURACIÓ 🕒

30 minuts.

EDAT 👤

De 12 a 25 anys.

OBJECTIUS ★

- Reflexionar sobre les característiques que ha de tindre una xarxa positiva digital.
- Visibilitzar el nombre de xarxes socials en les quals som presents. Afavorir el desenvolupament d'actituds ètiques en el comportament quotidià amb les TIC.
- Descriure les característiques i qualitats de les xarxes pels participants.

CONTINGUTS ≡

- Valors xarxa digital positiva: Tolerància, diàleg, respecte, diversitat, responsabilitat, dignitat i identitat cultural.
- Drets, responsabilitats i benestar digital.

RECURSOS 📁

- Cabdell, cartolina o paper, bolígraf o retolador

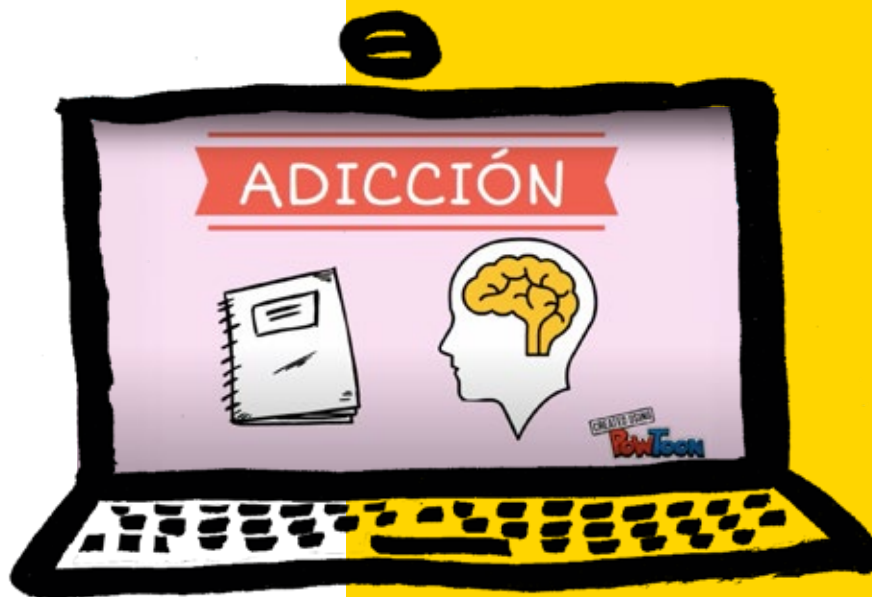
Desenvolupament de l'activitat

1 Es convida al grup a posar-se en cercle. Per a iniciar la dinàmica se'ls pregunta: Quines xarxes socials utilitzes? Quines no? Deixem un temps perquè vagen responent de manera esporàdica. Seguim amb la pregunta: Qui té menys de 3 xarxes socials? Qui té més de 3 xarxes socials? Mitjançant esta pregunta reflexionem sobre les nombroses xarxes existents. A continuació, preguntem: Per què uses una i no altra? I reflexionem sobre la diversitat de xarxes socials i com s'especialitzen en continguts i públics diferents. Per a finalitzar este primer moment, preguntem: Què passa si algú no té xarxes socials? Quina és la visió que tenim d'estes persones i per què?

2 Seguim l'activitat preguntant: Quin temps uses al dia les xarxes socials? Per a què les uses? Penses que les utilitzes correctament? En cas de no saber quin és l'ús diari, és recomanable ensenyar a buscar esta informació en els seus terminals smartphone. Per a donar suport a la cerca d'esta informació sobre quant de temps estem en aplicacions de missatgeria o en xarxes, pots visualitzar este text i el següent vídeo:

TEMPS D'US EN ANDROID²: Com saber quant de temps passes en pantalla. Com veure quant de temps use el mòbil: tots els mètodes (tuapppara.com)

BING VÍDEOS³: Ús i abús de les xarxes socials:

<https://youtu.be/6wh1j0r1271>

² Pàgina web: <http://tuapppara.com>. Article de Marisol Fernández, 17 novembre 2022.

³ Fernanda Cisceros. 19 novembre 2016.

3 Estes preguntes ens ajudaran a adonar-nos de la presència que tenim de manera individual en les xarxes i reflexionar sobre quant de temps invertim en elles, per a què les usem, i per què les utilitzem.

4 Seguidament prenem el cabdell de llana i continuem explicant que el cabdell representa una xarxa positiva digital. Prenent el cabdell a la mà, cada persona haurà de dir alguna característica o qualitat que siga necessària per a construir una xarxa positiva digital, per exemple, una xarxa en la qual no es vulneren els drets humans, una xarxa en la qual es promoga el respecte. Seguidament, el o la participant que tinga el cabdell haurà d'entregar-li'l a una altra persona sense soltar-lo, és a dir, agafant l'extrem del cabdell i passant-lo (llançant-lo lleument) sense que caiga a terra. I així successivament fins que participen totes i tots. Una vegada hagen acabat, se'ls convidarà a que reflexionen sobre allò que s'ha anat construint a mesura que s'anaven passant el cabdell d'una persona a una altra, és a dir, una xarxa, assimilant-la a la xarxa digital de la qual formen part.

5 En finalitzar l'activitat (convé que algú haja apuntat totes les paraules que s'han dit en una pissarra, cartolina o paper continu) es genera un debat sobre quines qualitats han eixit i reflexionem si hi ha més qualitats positives que negatives i per què.

6 Acabem l'activitat visualitzant el vídeo Saps tot el que compartixes en les teues xarxes socials?⁴

Idees clau de la reflexió:

- Cada persona pot decidir el que construeix sobre si mateixa en xarxes socials.
- Són els nostres actes els que definixen el que fem.
- És a les nostres mans construir una ciutadania digital positiva a través de les nostres interaccions en les xarxes.
- La nostra presència en la xarxa és diversa i respon a diferents interessos.

<https://www.youtube.com/watch?v=x67ZVQbJ56Y>

⁴ <https://www.youtube.com/watch?v=x67ZVQbJ56Y>
 (#Porunosolovedelatecnologia 11 feb 2020)

BLOC 2: LA VIRALITZACIÓ DE L'ODI

Per què l'odi es propaga tan ràpid en xarxes?

Al llarg de la història, la intolerància i els discursos d'odi han existit sempre, però amb l'arribada d'Internet s'ha incrementat la capacitat de difondre estos discursos a causa de la seua facilitat d'accés i degut a l'abast global que té.

En alguns casos la propagació de missatges ofensius o discriminatoris per part d'uns certs grups, no necessàriament joves, porten una càrrega de prejudicis i intolerància, que es manifesta en forma d'expressions en contra de diferents grups: dones, minories ètniques, religioses, migrants, persones majors, persones obeses, etc. Estos grups es reconeixen com potencialment vulnerables per les seues característiques diferenciades i té major probabilitat de rebre expressions o missatges discriminatoris. Estes expressions atempten contra els Drets Humans i menyscaben la dignitat de les persones posant en qüestionament la igualtat de drets. Per a referir-nos a estes actituds, missatges i gestos humiliants en els entorns digitals s'ha encunyat el terme "**ciberodi**". Per a contrarestar estes actituds és necessari fer front a prejudicis i estereotips, així com construir noves narratives que facen referència a l'ús de missatges basats en la cordialitat, el respecte, el valor de la diversitat i l'amor entés en forma plena, ja que en societats tolerants i inclusives les expressions d'odi no tenen cabuda. Per això pren importància una convivència positiva en els entorns digitals.

Alguns aspectes que faciliten que es promoguen els discursos discriminatoris en línia són:

1 L'ANONIMAT. Moltes persones publiquen coses en les xarxes socials que no s'atrevirien a dir en la vida real.

2 NO EXISTIXEN UNES NORMES CLARES. En general no existixen unes normes clares de comportament en les xarxes socials, si bé adquirim valors i patrons de referència per a relacionar-nos de manera interpersonal, tenim poc clares les normes per a "estar" en la xarxa.

3 LA IMPUNITAT. Existix la percepció de que no hi ha conseqüències o responsabilitats per difondre l'odi en les xarxes socials. Hi ha una certa sensació d'impunitat, que no "em passarà res" per publicar una certa informació o uns certs comentaris discriminatoris

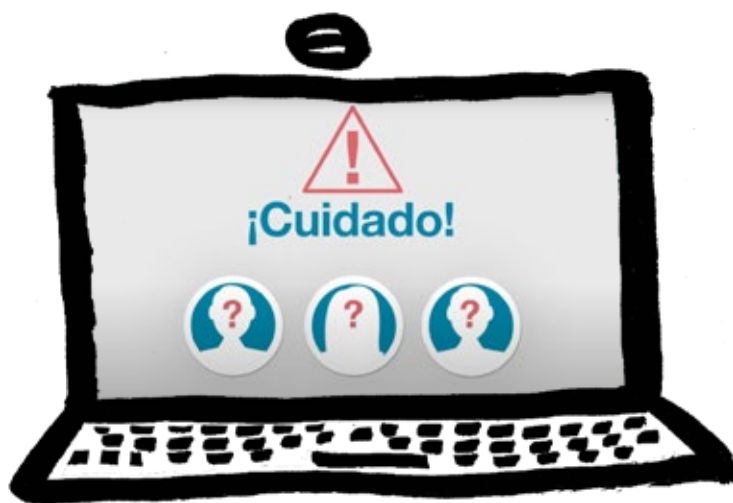
4 LA SENSACIÓ DE VIRTUALITAT. Perdem de vista que el que succeïx en línia té conseqüències en la vida real. L'insult, la desqualificació o el deixar en evidència a altres persones, són actituds que impacten i tenen efectes psicològics i físics sobre les persones que ho reben. Esta sensació d'estar en un espai virtual, ocasiona un efecte inhibitor de les conseqüències reals que té la publicació de missatges discriminatoris o ofensius sobre les persones i col·lectius.

Sabies que pots reportar l'odi en les xarxes socials?

Les xarxes socials com ara Facebook, Twitter, Instagram i YouTube, compten amb mecanismes per a denunciar els discursos d'odi, però és necessari reportar els comentaris o els perfils d'usuaris que propaguen estos discursos. Cada xarxa compta amb enllaços on es detalla el procediment.

Proposem visualitzar este vídeo que resumix el paper de les diferents xarxes socials, com es poden denunciar i de quina forma protegir la nostra exposició en elles.

<https://www.youtube.com/watch?v=OhhDtkrKuw>

ACTIVITAT 2: TEST “JO EN LES XARXES”.

Esta activitat proposa realitzar un test sobre la forma de conducta en les xarxes socials. Pretenem veure què passa en les seues emocions en trobar-se amb missatges com els que es proposaran. Després de mostrar unes captures de pantalla de missatges de

diverses xarxes socials, han de contestar de manera sincera, anònima i personal a les preguntes. Posteriorment es fa una lectura dels encerts per a situar-se en un perfil sobre les actituds davant les xarxes socials.

DURACIÓ 🕒

20 minutos.

EDAT 👤

Jóvenes de 12 a 20 años.

OBJECTIUS ★

- Reflexionar sobre nuestro comportamiento en las redes sociales.

CONTINGUTS ☰

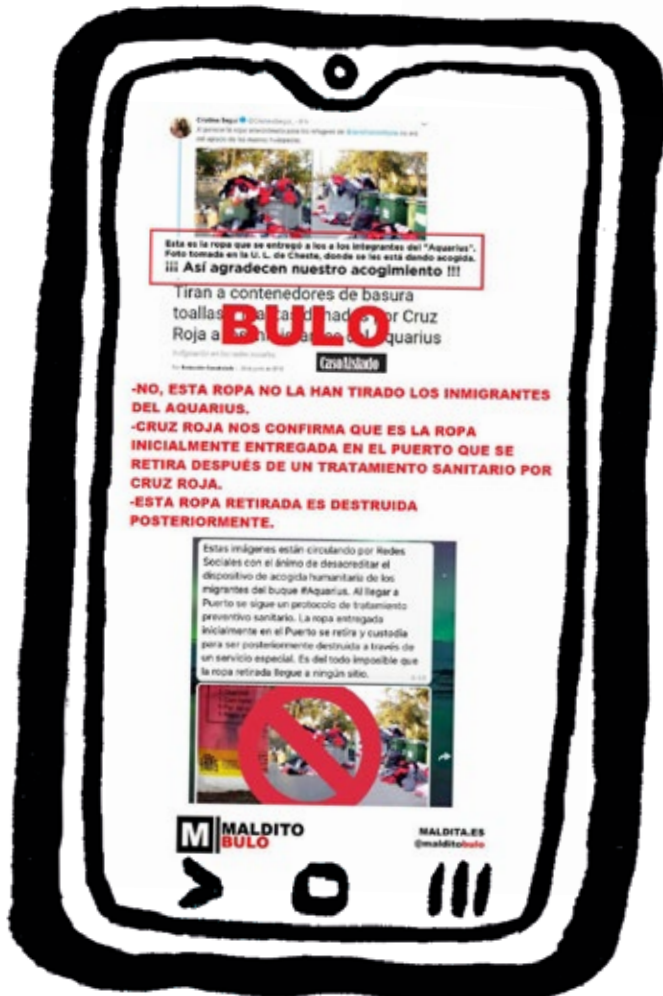
- Derechos, responsabilidades y bienestar digital.

RECURSOS 📁

- Ordinador per a veure els missatges o tuits.
- Full de paper per a escriure les respostes del test.

Desenvolupament de l'activitat

1 PROJECTEM ELS MISSATGES O ELS IMPRIMIM I REPARTIM per diferents racons de la sala on estiguem. Una vegada visualitzats els tuits contestem al test. Això ens ajudarà a reflexionar sobre el nostre comportament quan visualitzem missatges amb contingut discriminatori o que promouen els discursos d'odi.

2 RESPON AL SEGÜENT TEST EN RELACIÓ A LES IMATGES QUE HAS VIST

QUAN VISUALITZES UN TUIT-MISSATGE AMB ESTOS CONTINGUTS...

- a) Ho compartisc.
- b) No ho compartisc.
- c) No ho compartisc i done visibilitat a publicacions a favor de la diversitat.

DE MANERA GENERAL DAVANT UN MISSATGE COM ESTE, QUINA ÉS LA MEUA FORMA DE CONDUCTA.

- a) No analitze la situació.
- b) Sí que analitze la situació, però no m'implique en ella.
- c) Sí que analitze la situació i m'implique. Canvie alguna cosa de la meua actitud per a evitar situacions que generen intolerància.

QUAN VISUALITZES PUBLICACIONS QUE DIFONEN L'ODI...

- a) No faig res.
- b) Difonc.
- c) Bloqueig, silenci i denuncie quan crec que no complixen les regles.

3 REVISAR ELS RESULTATS DEL TEU TEST

Si tens més d'una resposta **A, STOP**. Revisa el teu costat hater, perquè estàs promovent que els missatges es difonguen sense importar el seu contingut.

Si tens més d'una resposta **B, estàs en el camí**. Et pares i analitzes la situació. No et deixes portar per la immediatesa i consideres que el que t'arriba pot no ser "la veritat".

Si tens més d'una resposta **C, enhorabona!** t'has convertit en un ciutadà o una ciutadana actiu i reflexiu en les xarxes socials.

A continuació, quan hagen respost de manera personal, es col·loquen estes tres classificacions en la pissarra, o en unes cartolines en el sòl, i que de forma voluntària es col·loquen o situen en cadascuna d'elles si s'asseguen còmodes. Al grup es pregunta; Quants estan en la classificació A? (poden alçar la mà o moure's a la cartolina que pot estar situada en el sòl), quants en la B? i en la C? Una vegada situats en cada lletra, dialogar sobre les dificultats que troben en cada perfil, així com les fortaleses de cadascun dels perfils. Després es pot obrir un debat amb el grup preguntant què genera més dificultat per a no seguir estos missatges, si creuen que és fàcil anar d'una categoria a una altra, o fins i tot que expliquen perquè actuen d'una manera o una altra davant estos missatges. Per a finalitzar l'activitat i per a visualitzar que en el fons a tots ens preocupen les mateixes coses, proposem acabar l'activitat amb este vídeo, reflexionant a través de les preguntes què tu fas quan algú no pensa com tu?

4 I SI ET PASSA A TU? #SIGUES AMABILITAT, VÍDEO DE BOSCO GLOBAL ANY 2022

<https://www.youtube.com/watch?v=rIJaDqaSamo>

! Reflexió:

- És important que cada interacció en les xarxes socials siga respectuosa i no vulnere els drets d'altres persones.
- Hem de generar una cordialitat digital que ajude a promoure la tolerància i l'escolta i parar aquells missatges discriminatoris.
- Valors com la tolerància, el diàleg, l'empatia i la veracitat han de formar part de la nostra presència en les xarxes.
- Amb tot l'anterior estarem generant noves narratives amb les nostres interaccions en les xarxes.

! Para esment al que
● realment importa, difon idees amb contingut que promoguen la tolerància, el respecte i la diversitat.

BLOC 3: SOM CIUTADANS DIGITALS

Què és la ciutadania digital?

“La ciutadania digital comprén la noció de nosaltres mateixos i mateixes com a agents socials imprescindibles per a entendre, construir i participar en Internet des del respecte, la seguretat, l’empatia i l’apoderament”⁵. Parlar de ser un ciutadà/a digital suposa tindre **eines i habilitats socials per a la utilització de la tecnologia i els entorns virtuals** i abasta des de la seguretat en línia, l’ús d’una bona comunicació digital i l’ús responsable que tinguem amb les xarxes socials.

Per a actuar des d’una ciutadania digital respectuosa (positiva), no n’hi ha prou amb estar connectat a internet, sinó que va més enllà, implica comptar amb habilitats per a navegar pel món digital. Com a societat és necessari fomentar una comunitat

amb una cultura de l’ús de les tecnologies que tinga, **com a base, valors com el respecte, la convivència, la responsabilitat i la seguretat**. Amb això farem de la Internet un espai segur, positiu i amable on poder interactuar. Per a aconseguir això no és necessari ser una persona experta en tecnologies, sinó que pot partir des d’usar de manera conscient i responsable les tecnologies al nostre abast. D’esta manera el ciutadà i la ciutadana digital tindrà accés a la informació en línia d’una forma segura, transparent i privada. Hem de treballar de manera conjunta per a que en els espais virtuals tinguem un comportament ètic i responsable de manera individual i que de manera col·lectiva existisca una comunitat respectuosa, una verdadera comunitat digital positiva.

⁵ Ramón Martínez Lola. Participació positiva en Internet. Guia per a l'alumnat. #Somosmás

Alguns consells que proposem per a aconseguir una amabilitat digital són:

- **Tracta als altres amb el respecte amb el que t'agradaria ser tractada** quan interactues en les xarxes socials. Respecta a les persones amb les quals et relaciones.
- **Respecta la teua privacitat i la de les altres persones,** com la intimitat, la propietat i el treball.
- Opina lliurement i **escolta amb respecte l'opinió d'altres persones.** Tindre empatia en Internet és difícil, però és possible si ens esforcem i mostrem respecte. Podem mostrar la nostra postura en la xarxa sense ofendre als altres.
- Utilitza un **llenguatge respectuós.** Donar la teua opinió no implica faltar el respecte a qui pensa diferent. Aporta la teua opinió enriquint el debat.
- **Compartix i difon notícies reals.** Comprova la font de la informació i no compartisques la informació amb una font dubtosa.
- **Fomenta la cordialitat.** A través d'expressions cordials, amables, d'agraïment, de reconeixement i de foment de la diversitat com a riquesa.

Promou una cultura col·laborativa i lliure de discriminació.

Informa't sobre els drets que tens en Internet.

Usa programari de seguretat i antivirus per a previndre amenaces digitals.

Cuida la teua salut. És important cuidar la salut física i mental. Controlar el temps que uses Internet, la postura que utilitzes i el temps de qualitat offline.

Protegix la teua identitat digital. Protegix la teua informació personal. No compartisques dades, noms, adreces, comptes bancaris ni la teua ubicació. Si és necessari proporcionar les teues dades, verifica que és un lloc segur. Actua amb cautela quan dones la teua informació en llocs web i aplicacions en línia.

No difongues mentides o denigres a ningú en les xarxes socials. El ciberassetjament en xarxes socials, plataformes de jocs, missatgeria i telèfons mòbils és un comportament que busca causar por o humiliar a les persones.

No difongues mentides, publiques fotografies o vídeos que puguen avergonyir a algú en les xarxes socials.

El ciberassetjament deixa empremta digital, la qual cosa et permetrà denunciar si arribara el cas.

Usa de manera responsable la tecnologia. Utilitza la tecnologia no sols per a comunicar-te, sinó per a propiciar canvis positius i construir un món millor.

Sigues exemple de bona ciutadania digital. Que el teu exemple servisca a altres persones, especialment a les xiquetes i als xiquets.

Tingues consciència crítica del que consumixes en línia: Distingix entre fonts d'informació de confiança i no de confiança.

Eduquem a les xiquetes i als xiquets en una ciutadania digital positiva: Com a societat hem d'ensenyar a les xiquetes i xiquets a usar la tecnologia de manera segura i responsable. A més, animem a les xiquetes i xiquets a ser crítics amb el que consumixen, d'esta manera els ensenyem a prendre decisions basades en l'anàlisi de la informació que reben.

- **Si tens germanes i germans xicotets, ajuda als teus pares a usar el control parental** per a saber el contingut del que veuen els més xicotets de la casa.
- **Si et trobes amb un troll el millor és bloquejar-ho.** Si creus que va contra les normes ho pots denunciar.
- **Davant publicacions que difonen l'odi planta la llavor del dubte,** qüestiona prejudicis i estereotips que et porten a generalitzacions. Planteja una narrativa alternativa de la societat amb arguments que tinguen com a base el respecte, la tolerància i els drets humans.
- **Quan veges un tuit racista no el compartisques.** És millor que dones visibilitat a projectes a favor de la diversitat.
- **Quan veges publicacions que difonen l'odi bloqueja, silenci i denúncia** quan cregues que no complixen les regles.
- **Para esment al que realment importa.** Difon idees amb contingut que promoga la tolerància, el respecte i la diversitat.

ACTIVITAT 3. PARTICIPACIÓ POSITIVA EN INTERNET

Et proposem realitzar esta activitat amb el teu grup de joves que a través de la reflexió reconeguen faules en les xarxes socials i utilitzen narratives alternatives enfront dels discursos d'odi.

DURACIÓ 🕒

15 minuts.

EDAT 👤

Joves de 12 a 25 anys.

OBJECTIUS ★

- Dotar de herramientas a jóvenes para hacer un uso responsable de Internet, promoviendo la participación positiva en las redes.
- Concienciar sobre la importancia de combatir el radicalismo en las redes a través de su denuncia y del compromiso.

CONTINGUTS ☰

- Anàlisi de l'ús personal d'Internet.
- Faules en xarxes socials i com identificar-les.

RECURSOS 📁

- Ordinador o telèfon mòbil.

Desenvolupament de l'activitat

Es tracta d'una activitat grupal, amb una metodologia activa i participativa, que ens permetrà conèixer i saber identificar notícies falses, clickbaits o faules. Aprendre a contrarestar la informació. Per a iniciar, mostrarem una xicoteta presentació⁶ (<https://prezi.com/view/JnesbFPRudXfvXzPupaC/>) amb la informació sobre estos conceptes per a aprendre a diferenciar-los. A continuació, visualitzem un vídeo que ens ajude a interioritzar la informació sobre les notícies falses: <https://www.youtube.com/watch?v=qMRm4UE1gOc>⁷

1 Es fan 3 grups, cadascun cerca en Internet, una notícia falsa, una faula i un *clickbait*.

2 Per a reflexionar sobre estos missatges, ens preguntem:

Quin és l'objectiu d'esta mena de missatges?

Per què es llancen en les xarxes socials?

Com es poden parar o fer que el seu impacte siga menor?

⁶ Exposició digital *I si et passa a tu?* finançada per l'Ajuntament de València. Any 2022.

⁷ Smile and Learn – Espanyol, 5 de maig de 2020

3 Finalitzem l'activitat visualitzant el vídeo "El viatge d'una falla" del divulgador científic i youtuber Javier Santaolalla, on acompanyat pel raper el Chojín, ensenya a detectar faules en Internet i xarxes?⁴

<https://www.youtube.com/watch?v=hIZ71gVXMvE>

Reflexió:

- És important que analitzem l'ús que fem de la Internet i de les xarxes socials. Tractem als altres com ens agradaria ser tractats.
- És important ser conscient de la informació a la qual accedim en les xarxes, comprovar-la i buscar formes per a verificar-la.
- La informació falsa en moltes ocasions és la palanca per a promoure discursos excloents.
- Hem de prendre consciència sobre la importància de combatre els discursos d'odi en les xarxes socials, parant la cadena de missatges discriminatoris o falsos.

ENLLAÇOS DE VÍDEOS RELACIONATS

#DESENREDAELODIO: CIUTADANIA DIGITAL POSITIVA

Este vídeo es va realitzar en el marc del projecte #DesenredaElOdio Conscienciant per a una ciutadania digital positiva que promoga els drets humans davant els discursos d'odi en les xarxes socials. Amb este vídeo es tracta de sensibilitzar a la ciutadania sobre els discursos d'odi, com es viralitzen i com podem combatre'ls a través de xicotetes accions.

<https://www.youtube.com/watch?v=owDUymZuj9Y>

I SI ET PASSA A TU? #SÉDIVERSIDAD

Este vídeo es va realitzar en el marc del projecte *I si et passa a tu?* Conscienciant una ciutadania digital positiva que promoga els drets humans davant els discursos d'odi en les xarxes socials. Amb este vídeo es tracta de sensibilitzar a la ciutadania sobre les situacions que viuen les persones migrants, a través de testimonis de persones de diferents nacionalitats i cultures. Este vídeo ens porta a la reflexió: i tu que aportes per a acabar amb el racisme?

https://www.youtube.com/watch?v=p_qMqsPq6rE

WEB D'INTERÉS

La informació que rebem la podem verificar a través de:

- 🕒 **MALDITA.ES** és un projecte periodístic independent i sense ànim de lucre amb la finalitat de dotar a la ciutadania "d'eines perquè no te la colen".
- 🕒 **NEWTRAL.ES** empresa de comunicació dedicada a la comprovació de fets i producció de programes de televisió.
- 🕒 **SOMOS-MAS.ES** és una iniciativa per a sensibilitzar i previndre el discurs d'odi en internet.
- 🕒 **@NOLESDESCASITO** és un compte de Twitter que té l'objectiu de promoure estratègies per a frenar a la ultradreta en xarxes socials.

DOCUMENTALS PER A LA REFLEXIÓ

Documentals d'interés per a ampliar la informació

LA FLAMA DE L'ODI / TVE.ES

<https://www.rtve.es/play/videos/en-portada/portada-llama-del-odio/4279279/>

QUAN LA XARXA NO ÉS SOCIAL / DOCUMENTOS TV

<https://www.youtube.com/watch?v=fkFhGUXZIGY>

BANC DE RECURSOS

- **COMPETÈNCIES DIGITALS.** UNESCO (2021): <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000380113.locale=en>
- **GUIA DE BONES PRÀCTIQUES CONTRA LA DISCRIMINACIÓ.** Xarxa europea contra la pobresa i l'exclusió social en l'estat espanyol (2022): https://www.eapn.es/ARCHIVO/documentos/documentos/1667917755_guia-bbpb-delitos-de-odio-y-aporofobia.pdf
- **ÉS ODI? MANUAL PRÀCTIC PER A RECONÈIXER I ACTUAR ENFRONT DE DISCURSOS I ACTES D'ODI.** Ajuntament de Barcelona: https://www.idhc.org/arxius/recerca/ES_ODIO__Manual_practico_vF.pdf

Està publicació ha sigut realitzada amb el suport financer de la Generalitat Valenciana. El contingut d'aquesta publicació és responsabilitat exclusiva de Bosco Global i no reflecteix necessàriament l'opinió de la Generalitat Valenciana.